Ярема Галайда як представник повсталого народу в поемі «Гайдамаки»

Тарас Шевченко народився і виріс у тій місцевості, де найактивніше діяли учасники гайдамацького руху, де прокотилася хвиля Коліївщини. У дитинстві малий Тарас не раз слухав спогади про Коліївщину свого рідного діда Івана, який підлітком був свідком, а може, й учасником повстання. Він став живим уособленням народного месника і оповідача в історичній поемі Тараса Шевченка «Гайдамаки».

Головним героєм твору є народ. Про це говорить і назва твору, і численні масові сцени, і те, що в центрі подій — Ярема, образ якого є уособленням всього народу. У «Передмові» до поеми автор зазначив, що «Галайда вполовину видуманий». Отже, перед нами не портрет однієї реальної особи, а узагальнений художній образ. Існує припущення, що прототипом Яреми Галайди міг бути Семен Неживий, який наймитував у гончара і піднімав людей на повстання в селі Кирилівка, де виріс поет, і в навколишніх селах. Народні перекази про Неживого, які міг чути в дитинстві Тарас Шевченко, допомогли йому створити правдивий образ типового учасника Коліївщини. Ярема — це наймит, попихач без роду і племені. Саме це породжує почуття пекучого болю, накипілої соціальної ненависті до гнобителів, лютого гніву й нестримного прагнення відплатити їм за народне лихо. Прагнення відплати підіймає героя поеми на повстання і приводить у гайдамацький загін Максима Залізняка, де він своєю лютою розправою зі шляхтою здобуває загальну шану. Із знедоленого наймита-попихача Ярема перетворюється на грізного месника, стає незламним борцем за народну волю і права: «з ножем в руках на пожарах і днює і ночує»; «за титаря ляхам платить, за батька святого, за Оксану...». У коханні Яреми до Оксани, у турботі про її долю виявляються кращі риси героя ... його душі, здатність до справжніх почуттів. Образ Яреми змальовано автором з особливою симпатією і сердечним теплом.

Ярема Галайда — це типовий образ повстанця-гай- дамаки, учасника всенародної війни проти польсько- шляхетського панування, патріота, в якому втілено найкращі риси народного характеру.